

W centrum uwagi. Wiedza o społeczeństwie. Zakres podstawowy

Semestr pierwszy z WOS-u dla I klasy LO po szkole podstawowej

Lp.	TEMAT	Zagadnienia
1.	Życie społeczne	<ul style="list-style-type: none"> • Potrzeby człowieka: • Wartości: • Normy i formy kontroli społecznej – analiza problemu na przykładach dotyczących konkretnych grup społecznych: rodziny, grupy rówieśniczej, klasy szkolnej, społeczności lokalnej itp.
2.	Grupy i role społeczne	<ul style="list-style-type: none"> • Grupa społeczna: • Role społeczne: • Postawa konformistyczna i nonkonformistyczna: cechy obu postaw, przykłady, skutki społeczne, analiza wad i zalet danej postawy w różnych kontekstach społecznych.
3.	Socjalizacja	<ul style="list-style-type: none"> • Charakter procesu socjalizacji. • Etapy socjalizacji:<ul style="list-style-type: none"> – socjalizacja pierwotna, – socjalizacja wtórna.
4.	Rodzina	<ul style="list-style-type: none"> • Rodzina jako podstawowa grupa społeczna we współczesnym społeczeństwie:<ul style="list-style-type: none"> – rodzina w rozumieniu socjologicznym i prawnym, – typologia współczesnych rodzin, – podstawowe funkcje rodziny i formy ich realizacji, – rola rodziny w kształtowaniu systemu wartości człowieka,
5.	Podziały społeczne i stygmatyzacja	<ul style="list-style-type: none"> • Postawy wobec obcości i inności:<ul style="list-style-type: none"> – uprzedzenie, – dyskryminacja, – stygmatyzacja. • Społeczna natura obcości i inności. • Psychologiczne i społeczne skutki stygmatyzacji.
6.	Tolerancja i rozwiązywanie konfliktów	<ul style="list-style-type: none"> • Typologia konfliktów społecznych. • Społeczna natura obcości i inności: • Konflikt w grupie społecznej:<ul style="list-style-type: none"> – mechanizmy powstawania i eskalacji konfliktów grupowych, – postawy wobec konfliktów, – konstruktywne sposoby rozwiązywania konfliktów: kompromis, mediacja, negocjacje, arbitraż, – rola konfliktu w życiu społecznym .
7	Współczesne społeczeństwo	<ul style="list-style-type: none"> • Cechy społeczeństwa współczesnego: otwarte, postindustrialne, konsumpcyjne, masowe, informacyjne. • Dynamika współczesnych zjawisk społecznych: analiza problemu na wybranych przykładach, dotyczących m.in. migracji, starzenia się społeczeństwa, uzależnień, przestrzegania norm społecznych
8	Problemy polskiej młodzieży	<ul style="list-style-type: none"> • Problemy życiowe współczesnej młodzieży w Polsce.
9.	Organizacje pozarządowe	<ul style="list-style-type: none"> • Podstawa prawna funkcjonowania w Polsce organizacji pozarządowych, w tym fundacji i stowarzyszeń.

		<ul style="list-style-type: none"> • Prezentacja i analiza wybranej formy działań indywidualnych lub grupowych w życiu publicznym. • Charakterystyka działalności wybranej organizacji pozarządowej (cel, formy działania, statut).
10	Kościoły i związki wyznaniowe	<ul style="list-style-type: none"> • Identyfikacja religijna współczesnego społeczeństwa polskiego. • Kościoły i inne związki wyznaniowe w Polsce: <ul style="list-style-type: none"> – podstawa prawna funkcjonowania Kościołów i związków wyznaniowych, – rola Kościołów i związków wyznaniowych w przestrzeni publicznej
11.	Partie polityczne	<ul style="list-style-type: none"> • Podstawy prawne funkcjonowania partii politycznych w Polsce (art. 11, 13 <i>Konstytucji RP</i>; wybrane fragmenty <i>Ustawy o partiach politycznych</i>). • Cele i funkcje demokratycznych partii politycznych.
12	Kampanie wyborcze	<ul style="list-style-type: none"> • Krytyczna analiza materiałów z kampanii wyborczych . • Interpretacja wyników badania opinii publicznej: <ul style="list-style-type: none"> – analiza różnych form prezentacji wyników badania opinii publicznej: – porównywanie wyników sondaży opinii z rzeczywistymi postawami lub zachowaniami obywateli, • – formułowanie hipotez dotyczących tego, z czego mogą wynikać różnice między wynikami sondaży przekraczające wartość błędu statystycznego.
13.	Media – „czwarta władza”	<ul style="list-style-type: none"> • Znaczenie pojęć: <i>środki masowego przekazu, opinia publiczna, ośrodki badania opinii publicznej, sondaż</i>, w tym <i>sondaż przedwyborczy, reklama, kampania społeczna, statystyka i błąd statystyczny</i>, • Panorama współczesnych mediów w Polsce: <ul style="list-style-type: none"> – prasa, – stacje telewizyjne i radiowe, – portale internetowe. • Funkcje współczesnych środków masowego przekazu i ich znaczenie w życiu publicznym. • Charakterystyka wybranych tytułów prasowych, stacji lub portali ze względu na specyfikę, formę i treść przekazu. • Etyka w mediach; rozpoznawanie nieetycznych zachowań dziennikarzy.
14.	Przekazy medialne	<ul style="list-style-type: none"> • Krytyczna analiza wybranych przekazów medialnych: <ul style="list-style-type: none"> – fakty i opinie, – środki perswazji, – porównywanie różnych przekazów medialnych dotyczących tych samych wydarzeń i procesów, – formułowanie samodzielnych wniosków i ocen po analizie przekazów medialnych,
15.	Patologie życia publicznego	<ul style="list-style-type: none"> • Rodzaje patologii we współczesnym życiu publicznym: <ul style="list-style-type: none"> – korupcja, – nepotyzm, – szara strefa, • wpływ patologii życia publicznego, ze szczególnym uwzględnieniem korupcji, na funkcjonowanie społeczeństwa, gospodarki, państwa.